

megírását is, a mire azonban egyéb kötelezettségei elvégzése előtt nem vállalkozhat.

Néprajzi Múzeum felállítására felől tanácskozott az Erdélyi Kárpát-Egylet néprajzi osztálya jún. 7-én gr. *Kuun Géza* v. b. t. t. elnöklété alatt tartott nagyérdékű ülésén, melyen *Szalay Imre* min. tanácsos, a bpesti Nemzeti Múzeum igazgatója is részt vett, a múzeumok orsz. főfelügyelőségének képviselőjében és *Seemayer Vilibáld* dr., mint a bpesti néprajzi múzeum öre. Elhatározták, hogy a gyűjtést megkezdik az e célra már megszerzett alapból, melyhez *Szalay Imre* állandó évi segélyt helyezett kilátásba az orsz. múzeum-bizottság állami dotációjából.

Kuun Géza grófot Ő Felsége valóságos belső titkos tanácsossá nevezvén ki, az erdélyi tudományos, irodalmi, közmívelődési egyesületek siettek a tudományos érdemek eme rég megérdemelt szép kitüntetésé felett örömlüknek adni kifejezést.

Folyóiratok szemléje.

Az **Akadémiai Értesítő** áprilisi füzetét *Bánóczi József* jelentése nyitja meg, az 1897. évi Teleki-pályázatról. *Vadnay Károly* az 1897. évi Karátszonyi-pályázatról tesz jelentést. *Szilády Áron* Szt. Ágoston reguláinak 1537-ből való magyar fordításáról szól, — *Bánffy (Coelius) Gergelytől*. — *Fraknoi Vilmos* Karai Lászlóról, a Mátyás-kori nagyérdemű budai prépostról ír. Kimutatja, hogy Magyarországon ő a könyvnyomtatás tulajdonképeni meghonosítója s nem Geréb László, mint eddig hitték. Karai hívta be Hess Andrást s a budai krónika ajánló levele is hozzája szól. A májusi füzetet egészen a M. Tud. Akadémia 1897. évi munkásságáról szóló jelentések foglalják el.

A **Budapesti Szemle** májusi számában *Vámbéry Ármin* cikke a legelső: Nyugoti vetélytársak keleti Ázsiában. *Ifj. Návay Lajos* az alföldi munkás kérdéssről szóló tanulmányát végezi be; *Berzeviczy Albert* úti rajzokat és tanulmányokat ír Itáliáról, *B. P.* folytatja *Hardy T.* regényének fordítását: *Othon*, a szülőföldön. A füzet többi közleményei: *Tarnócziné*, költői elbeszélés *Vértessy Jenőtől* és »A régi népek naptáráiról«, *Mahler Edéttől*.

A **Századok** májusi füzetében *Fraknoi Vilmos* folytatja tanulmányát *Mátyás király magyar diplomaatáiról*. Ez alkalommal *Vetésí* Albertről ír. *Kolányi Ferencz* a XVI. sz. első feléből való magyar *Ferencz-rendiekről* nyújtja értekezésének második részét s *Szadeczky Lajos dr.* folytatja *Thököly* erdélyi fejedelemségéről szóló tanulmányát; végül *Kropf Lajos* egy 1551-ben előfordult torzsalkodásról ír. Az állandó rovatok is nagyon érdekesek.

A **Történelmi Tár** április—juniusi füzetében *Thaly Kálmán* a báró *Orlay* és gr. *Serényi* család zábláthi levéltárából ötven darab oklevelet közöl az 1566—1718. terjedő időközből. *Nagy Gyula* a nagymihályi Sztáray oklevéltár meg nem jelenhetett harmadik kötetéből kezd közölni leveleket és okmá-

nyokat, »melyek a felvidéken 1556—57-ben Perényi Gábor, Bebek Ferencz és György s mások által Izabella királyné pártján támasztott fegyveres mozgalomra vonatkozólag tartalmaznak a kort jellemző adatokat« *A. — A.* »Brandenburgi Katalin és diplomácia« czímen az ötödik oklevél közleményt nyújtja a berlini titkos állam-levéltárból. *Borovszky Samu dr.* a mileji Salamon család III. Béla királytól nyert adománylevelét közli 1178-ból. *Beke Antal* hetedik közleményképpen folytatja a konvent okleveleinek kivonatolását s ez alkalommal az 1554 és 1628 közti évek adatait nyújtja.

Az „Irodalomtörténeti Közlemények“ második füzetében *Bayer József* »Árpád ébredése« keletkezésének történetét mondja el. *Erdélyi Pál* két ujonan felfedezett fordított zsolttárról igyekszik eldönteni, hogy »Balassa versek-e«. *Szinnyei Ferencz* Bacsányi ifodalmi működéséről értekezik s *Bartha József dr.* egy a Baresai Ákos esztájáról szóló érdekes egykorú gúnydalt közöl. Az »Adattár« szintén sok becses közleményt tartalmaz, s hasonmásában a füzethez van csatolva *Petőfi kérvény-mintája* a szabadszállási követválasztás ellen 1848-ban.

Az **Egyetemes Philologiai Közlöny** V. füzetében *Katona Lajos* a »Gesta Romanorum« Sztáray-kodexéről értekezik. *Bartal Antal* a »pristaldus« szó származását fejti meg, *Cserép József* adalékokat szolgáltat a Sallustius kérdéshez. *Hegedüs István* befejezi Euripides »Alkestis«-éről szóló tanulmányát s íj. *Reményi Ede* Milton Krisztusáról és Sátánjáról írott értekezését. Végül *Kont Ignác* az 1895—97. évi francia philologiai irodalom ismertetését folytatta.

A **Magyar Nyelvőr** V. füzetében *Gombocz Zoltán* folytatja a jelenkori nyelvészet alapelveinek fejtegetését. *Radó Antal* nem helyesli a népies szólások helyfoglalását a szépirodalomban. *Réthényi Prikkel Marián* a *peszmet, pesz-meg* és *szemény* török jövevényszókat magyarázza, *Somssich Sándor* nyelv-sajátságokat ismert Baranya—Ózd vidékéről. *Szigetvári Iván* kikel a nagyon elharapózott rossz olvasásmód ellen, mely nem tartja szem előtt, »hogy szó-clemező helyesírásukban a kimondás nem mindig egyenlő a kiírással«. Ez után a rendes rovatok cikkei sorakoznak, változatos tartalmukkal.

A **Földrajzi Közlemények** V. füzetében *Berecz Antal* ismerteti Kuba szigetének földrajzát és történelmét s *Lóczy Lajos dr.* akadémiai székfoglaló értekezésének hosszabb kivonatában Széchenyi Béla gr. kelet-ázsiai útazásának földrajzi és földtani eredményeit méltatja.

A **Magyar Könyvszemle** I. (jan—márcz.) füzete, a magyar nemzeti múzeum könyvtárának 1897. évi állásáról tesz legelőbb jelentést. *Kollányi Ferencz* az olasz állami könyvtárakról értekezik. *Sebestyén Gyula dr.* a Pray-kódex koráról ír s végeredményében oda jut, hogy a Halotti Beszédet a Pray-kódex másolója a XIII. század első évtizedének második felében, azaz 1205 és 1210 közt készítette. Egy másik cikk a a székes-fővárosi levéltár újjászervezésével foglalkozik.

A **Protestáns Szemle** IV. füzetében *Payr Sándor* az evangélikus Csepreg pusztlulását adja elő. *Pokoly József* folytatja értekezését: Az unitarizmus Magyarországon s *Masznyik Endre* Ritschl theológiáját tanulmányozza.

Az V. füzetben *Pokoly* és *Masznyik* tanulmányaikat folytatják s *Thúry Etele*: Eszéki Imre magyar reformátorról ír.

Az **Erdély** 1—3. számának élénk tartalmát már csupán a címek felsorolása is eléggé kimutatja. A főbb czikkek a következők: Ének, *Versényi Györgytől*. Az Erdélyi földesúraságokról *Szádeczky Gyula dr.-től*. Szováta *Hankó Vilmos dr.-től*. Kaukázusi útunk *Szádeczky Lajos dr.-től*, mely azóta külön lenyomatban is megjelent. Kolozsvármegye turista kalauzához *Hangay Oktáv* közöl adalékokat

A füzetben néprajzi melléklet is van. Címe »Erdély Népei«. Ezt *Kuun Géza gr.* nyílt levele nyitja meg »Erdély s a néprajz«-ról. Második czikk a *Munkaterv. Hermann Antal* a néprajzról ír. *Bethlen András gr.* rövid magyarázat kíséretében az erdélyi szászok kardos tánczáról közöl egy képet. *Téglás István* a szászsebesi havasok oláhairól beszél s *Versényi György* a Maros és Olt regéjét tárgyalja. Az egész füzetet igen szép képek díszítik.

Az **1848—49. Történelmi Lapok** 8. számában *Kőváry László* folytatja visszaemlékezéseit a forradalom derűsebb napjaira.

Az **Erdélyi Gazdaságtörténelmi Szemlében** *Szádeczky Lajos dr.* a fogarasi vár és uradalom történetéhez szolgáltat két oklevelet, *Koncz József* pedig I. Rákóczy György kőfaragóinak 1639. évi szerződését adja ki.

K. L.

Szaksosztályi Értesítő.

Az Erdélyi Múzeumegylet böleselet, nyelv- és történet-tud. szaksosztálya, május 14-én felolvasó ülést tartott *dr. Márki Sándor* alelelnök vezetése alatt, melyen

1. *Dr. Ferencz József* tartott érdekes felolvasást, a szépművészetekről.
2. *Dr. Szádeczky Lajos* mutatta be a kükküllővári sírletről Budapesten (Weinwurm által) készített szép fotografiákat.
3. Titkár olvasta fel *dr. Király Pál* dolgozatát *Napoca*-ról (a Kolozsvár helyén állott római városról), mely az Erdélyi Múzeumban fog megjelenni.
4. Új tagokul fölvétettek: *Szabolcska Mihály*, ev. ref. lelkész Felfalun, (aj. titkár); *Meiszner Sándor* jószágigazgató Kolozsvárt (aj. Schilling Lajos), *Biás István* posta- és táviratbizt. Marosvásárhelyt (aj. titkár).

Azóta újabb tagokul jelentkeztek: *Meliorisz Béla* jogakadémiai m. tanár Eperjesen (aj. Szlávik Mátyás), és a „Museálna Slovenská Spoločnosť“ Túróc-Szent-Mártonon (előfizetőül ajánlotta A. Halosa pénztárnok).